

Länsstyrelsen
Västernorrland

Projektbeskrivning Röån-Betarsjöns avrinningsområde

Omslagsbild: Ruskån slingrar sig genom torvmiljö.

Projektområde

Området omfattar Röåns avrinningsområde och är beläget i det nordvästra hörnet av Västernorrlands län i området kring Junsele. Avrinningsområdet håller naturvärden som bland annat flodpärlmussla, utter, stensimpa, öring och harr.

Inom projektområdet finns två naturreservat, Röåforsarna och Kärmsjöbäcken, med höga naturvärden kopplade till vattenmiljöerna. Utöver dessa två finns ett flertal ytterligare naturreservat inom projektområdet. Avrinningsområdet består framför allt av skogsmark men det finns områden med jordbruk bland annat i området kring Betarsjön och Röåns nedre del.

Inom projektområdet finns ett flertal större sjöar över x hektar varav den största är Betarsjön som också är länets största oreglerade sjö. Röån är huvudvattendraget och längden från Betarsjön till dess utlopp i Ångermanälven är cirka 25 kilometer. Ån har här ett extremt flackt lopp, med endast ett par meters fallhöjd på två mils sträcka. Utöver Röån finns det några större vattendrag som Ruskån och Rinnån som båda mynnar i Betarsjön. Vattensystemet är opåverkat av vattenreglering och är därmed ett av länets största opåverkade avrinningsområden. Vattenflödena har tydliga säsongsvariationer vanliga för skogsälvarna i dom norra delarna av Sverige. Sportfiske bedrivs idag huvudsakligen i Betarsjön och Röån men det finns potential för utvecklat sportfiske även i andra sjöar och vattendrag ur ett långsiktigt perspektiv.

Figur 1. Karta över Rön-Betarsjöns avrinningsområde ©Lantmäteriet

Orsak till åtgärder

Vattensystemet ligger inom skogsregionen och har flitigt använts för historisk flottningsverksamhet, huvudvattendraget och dom större biflödena är utpekade som allmän flottled. Vattendragen har rensats och rättats för att uppfylla så goda funktioner utifrån denna verksamhet och därigenom har vattenmiljöerna påverkats kraftigt både vad gäller morfologi, konnektivitet och flöden. Utöver detta förekommer även annan påverkan som markavvattning (skogs- och jordbruk) som påverkar hydrologi och morfologi genom minskad kontakt med svämplan och instabilitet. Problem med vandringshinder på grund av infrastruktur (vägar) och dammar förekommer inom hela vattensystemet. Försämrade konnektivitet, morfologi och hydrologi påverkar i sin tur kvalitén och mängden tillgängliga livsmiljöer för akvatiska arter. Enligt de inventeringar som gjorts av flodpärlmussla sker inte någon rekrytering och

populationen består av äldre individer varför statusen också bedöms vara dålig.

Samtliga vattenförekomster är klassade som naturliga vattnet då de idag inte bedöms vara kraftigt modifierade eller konstgjorda. Vattenförekomsterna nedströms projektområdet i Ångermanälven är dock klassade som kraftigt modifierade vatten.

Vad vill vi förbättra

Syftet är att skapa förutsättningar för att vattensystemet på sikt ska kunna uppnå god ekologisk status med långsiktigt hållbara populationer med motståndskraft att klara av bland annat uttag från fiske och klimatförändringar. Det är också viktigt att bevara och skydda dom miljöer som idag har utpekade höga naturvärden.

Målet är att bidra till detta genom att minska påverkan från framför allt flottning men även infrastruktur samt skogs- och jordbruk. Detta ska göras genom restaurering av vatten- och våtmarksmiljöer med hydromorfologisk påverkan samt åtgärder av relevanta vandringshinder. Förväntningarna är att dessa åtgärder både förbättrar kvalitén och mängden tillgängliga livsmiljöer för dom akvatiska arterna och inte minst för flodpärlmusslan med sin värd fisk (öring).

Planerade åtgärder och aktiviteter

För att genomföra konkreta åtgärder (målsättningen) krävs förberedande åtgärder av olika slag men det behövs även aktiviteter för att följa upp effekterna och resultaten av genomförda åtgärder.

Det handlar huvudsakligen om dessa åtgärder:

- Åtgärdskartering av vattendrag där det saknas underlag.
- Inventera vatten/vägpasager för att identifiera eventuella vandringshinder.
- Planering av åtgärder.
- Tillståndsansökningar.
- Genomföra hydromorfologisk restaurering av påverkade vattendragssträckor.
- Åtgärda prioriterade vägpasager som utgör vandringshinder.

- Åtgärda dammar som utgör vandringshinder och restaurera vattenmiljöerna på dessa platser.
- Genomföra hydrologisk restaurering av påverkade våtmarker med potential för hög hydrologisk effekt.

Planerad uppföljning

Uppföljning ska utföras genom:

- Elfiske
- Analys av drönardata
- Inventering av flodpärlmussla
- Biotopkartering

I samverkan med

Projektet genomförs av flera aktörer i samverkan, bland annat Sollefteå kommun, berörda fiskevårdsområden, Trafikverket och Länsstyrelsen.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Västernorrland

Kontakta oss via e-post vasternorrland@lansstyrelsen.se, postadress Länsstyrelsen Västernorrland, 871 86 Härnösand, eller ring vår växel 0611-34 90 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/vasternorrland.